No. 5, 15 NOV. 1940

De Nationaal-Socialistische Vrouw

Verschijnt om de 14 dagen. — Uitgave: NENASU, Leiden
Opstelster: A. W. te Luij, Nieuwe Schoolstraat 16a, Den Haag, Tel. 115482
Opstelraad: M. Del Baere — Prins, E. Keers — Laseur, G. E. Monsees — v. d. Veen
Administratie-adres: Postbus No. 2 — Leiden — Telefoon No. 21545

Abonnementsprijs: f 0.75 per halfjaar; f 1.50 per jaar; bij vooruitbetaling op giro 207915 t.n.v. Volk en Vaderland, Leiden (met vermelding „Vrouwenblad"). Losse nummers 6 cent. — Door storting van f 0.26 ontvangt men de nog te verschijnen nummers vóór 1 Januari 1941. — Advertenties 25 cent per regel. Korting bij contract.

DIERENZORG

Wie niet goed is voor de dieren, is het ook niet voor de menschen....

„Volk en Vaderland" houdt zich de laatste weken bezig met de hemeltergende behandeling, welke ons slachtvee — vóórdat het ter slachtbank wordt geleid — moet ondervinden, hetgeen in de allereerste plaats te wijten is aan de ondeskundigheid van de Nederlandsche Veehouderij Centrale. Een ondeskundigheid, welke èn boer èn vee treft.

Wij willen hier op deze plaats niet dieper ingaan op het hoè en waarom van deze wantoestanden (het gebeurt n.l. geregeld, dat het te slachten vee dagenlang zonder voedsel zijn beurt om te worden geslacht moet afwachten). Een en ander laten wij gaarne over aan de ter zake deskundigen. Alleen geeft het ons aanleiding, om ons eens bezig te houden met het zoo schoonklinkende, doch weinig in de practijk gebrachte woord: Dierenbescherming.

Bescherming zoowel van het huisdier als van dat in de vrije natuur levende; van slachtvee en van pluimvee; kortom: van alle levende dieren, die toch ook schepselen Gods zijn en die ons, menschen, zijn toevertrouwd.

Hoe zien wij, nationaal-socialisten, die bescherming?

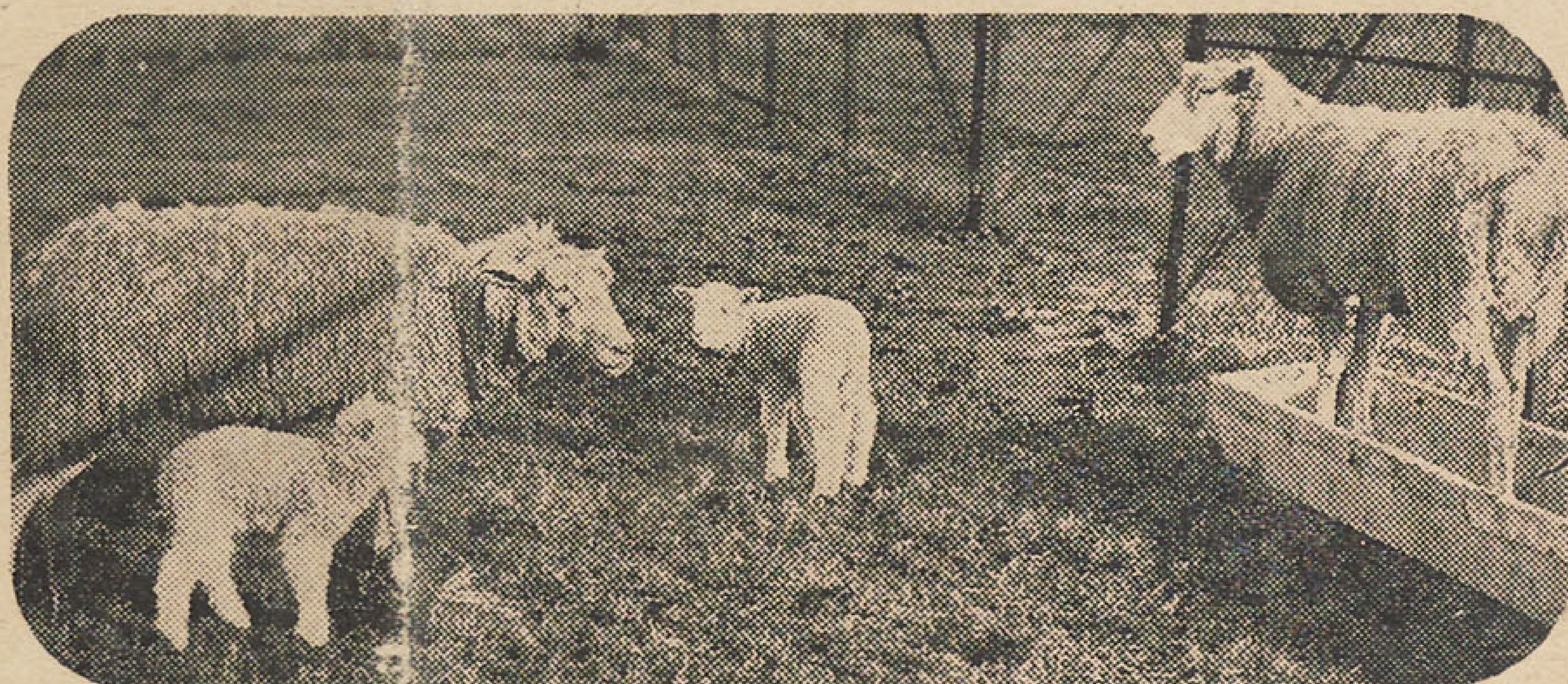
Niet zooals de verweekelijkte humanisten dat doen; niet zooals de oude jongejuffrouw, die „niets anders op de wereld heeft dan haar bibberende hondje", dat door de weeks een blauwe en Zondags een roode strik omkrijgt. Ook niet zooals zij, die van hun poes of hond een afgod maken en er, als het dier is gestorven, een mausoleum voor laten maken op het „hondenkerkhof" en ten minste één maal in de veertien dagen een bezoek gaan brengen aan „Hier rust mijn arme lieveling Pukje" of iets dergelijks en tot slot nog „een bloemetje neerleggen"! Dat zijn van die vrouwen — gelukkig zéér velen zijn het er niet, maar die er zijn, zijn er al te veel — die het graf van een onbekenden gesneuvelden soldaat voorbijgaan!

De nationaal-socialist ziet in het dier — wij nemen hier al voorbeeld het huisdier — zijn trouwen vriend en helper. Gaat eens naar de boerderij, spreek eens met den boer en zie hoe vol trots hij u zijn paard, zijn mooie, goed verzorgde koeien toont. Hoe hij spreekt tegen zijn waakhond en hoe moeder de vrouw het pas geboren jong van een in de barensweeën gestorven koe in het leven houdt, het verzorgt en vertroetelt als was het een harer kinderen. De verbondenheid tusschen mensch en dier, waar kunt ge die beter aanvoelen dan op de boerderij?

Gij zult zeggen: maar ik ken toch een boer die zijn beesten mishandelt! Goed, wij gelooven u gaarne, dat er zijn. Maar één ding is zeker: het meerendeel der bevolking — en hiertoe behoort het grootste tot de stedelijke bevolking — trekt zich weinig of niets aan van het dier in den ruimsten zin van het woord, dat niet behoort tot „mijn hond" en „mijn kat". En dat komt, omdat er nooit van hooger hand uit de touwtjes dusdanig werden strakgehouden, dat aan de ergerlijke gevallen van dierenmishandeling, welke in ons land voorkomen, kort en bondig een einde werd gemaakt. De gevallen, welke voor den rechter kwamen, uit één enkelen jaargang van een dagblad samengevat, doen den ernstigen toestand in dit opzicht méér dan duidelijk uitkomen. Zeker, in sommige gevallen werd de dader gestraft met een voor hem tamelijk hooge geldboete; en ook ten aanzien van andere landen in West-Europa, om eens dicht bij huis te blijven, steekt Nederland gunstig af, hoewel het ook wat dit betreft alweer in de leer kan gaan bij het nationaal-socialistische Duitschland, waar dierenmishandeling en -verwaarloozing ten strengste wordt gestraft, niet met een luttele geldboete, doch met gevangenisstraf!

(Slot op bladz. 2)

(Foto-archief)

Dierenzorg

Dit is het, wat wij in ons land noodig hebben: een bescherming onzer dieren, welke uitgaat van het staatsgezag en welke niet afhankelijk is van de enkele op zichzelf staande vereenigingen ter bescherming van de dieren, die op hun beurt alweer hun centjes bij elkaar moeten schrapen door giften en jaarmarkten. Zeker, deze vereenigingen doen heel veel goeds, alleen staan zij alweer te veel op zichzelf (wij tellen in Nederland n.l. verschillende vereenigingen; de voornaamste zijn wel: de Vereeniging Nationale Dierenzorg, De Anti-vivisectie Stichting (van wijlen dr. P. Pijl), de Nederlandsche Bond ter bestrijding der Vivisectie en de Anti-Trekhonden Bond, (allen zetelende te Den Haag). Veel hebben deze vereenigingen verricht, doch dikwijls staan zij machteloos door hun karakter als „vereeniging". Wat wij willen is één Nationale Dierenzorg, die alle volmachten heeft het dier te beschermen.

Ieder volk hebbe zijn eigen dierenzorg. (Het is nu eenmaal een verkeerd gerichte bemoeizucht van ons volk, dat het zich wèl met de problemen van ànderen bezig houdt, doch niet eerst met de eigen. Zoo herinneren wij ons een actie van enkele jaren terug, die werd gevoerd door de een of andere dames-vereeniging, om adhaesie-betuigingen in te zamelen tegen het houden van stierengevechten in Spanje. Het ging ook hier dus als altijd: eigen tekortkomingen werden voorbijgegaan; (zooals men offerde voor Joodsche vluchtelingen, voor Chineesche universiteiten, voor arme Turken en wat al niet en.... de eigen verkommerde volksgenooten in hun ellendig bestaan liet zitten!)

De zorg voor het dier: dat is een der belangrijkste taken die een cultuurvolk te volbrengen heeft.

Reeds van de prille jeugd af, dient den mensch door zijn opvoeder de liefde tot het dier te worden bijgebracht als een der hoogste deugden van het naar lichaam en ziel gezonde volk.

De trouwe vriend. (Foto-archief)

Zuinige doch goede voeding in oorlogstijd

Taptemelk en Karnemelk

Ten onrechte staan deze beide melksoorten veel lager aangeschreven dan de volle zoete melk. In aanmerking genomen den lageren prijs, is het gebruik echter aan te bevelen.

Alleen het grootste deel van de vetten is van beide melksoorten verwijderd voor de boterbereiding, maar verder bevatten zoowel karne- als taptemelk alle voedingsstoffen, welke wij in de volle melk aantreffen.

Voor pappen zijn beide heel goed te gebruiken; om te drinken verdient het aanbeveling de taptemelk van een smaakje te voorzien, hetzij door toevoeging van cacaopoeder, een anijsblokje, gecondenseerde (busjes) melk of vruchtensap.

Taptemelk brandt licht aan. Een hulpmiddel, dat ons tevens de vethoeveelheid weer eenigszins op peil brengt, is het insmeren van den melkkoker of pan met wat boter.

Als aanvulling van het broodrantsoen voor kinderen, en met het oog op den winter, is er geen beter ontbijtgerecht dan een bord warme pap. Karnemelk met havermout of gort, taptemelk met bloem of boekweitegrutjes, enz., zoet gemaakt met wat suiker of stroop.

Bedenkt U zelf nog maar eenige papsoorten, want vergeet niet, dat juist afwisseling doet eten!

„De Weerklank"

Ter nadere informatie van alle diensten en functionnarissen der N.S.B., is de afdeeling Perszaken van het Hoofdkwartier der N.S.B., gevestigd Zeestraat 76, 's-Gravenhage, overgegaan tot de uitgifte van een periodiek overzicht der belangrijke pers-uitingen, die voor onze Beweging en haar talrijke diensten van gewicht zijn en woordelijk zullen worden weergegeven. Een kort overzicht zal een beeld geven van het voor de N.S.B. van gewicht zijnde deel van den inhoud dier bladen.

Ook voor de vrouwelijke functionnarissen zal deze uitgave van groot belang zijn.

Abonnement f 0.75 per drie maanden, te voldoen door storting of overschrijving op gironummer 318501 t.n.v. N.S.B. Afd. Persdienst en Documentatie, Den Haag.

EEUWIG

Wij nemen zoo vaak dit groote woord: „Eeuwig" in den mond, vooral als wij jong zijn en het leven nog als een onafzienbare tijdsruimte voor ons ligt.

Eeuwige trouw!
Eeuwige vriendschap!
Eeuwige liefde!

Wij hebben het zoo innig gemeend op het oogenblik, dat wij het uitspraken, maar de tijd slaat meedoogenloos al deze grootheid uit onze machtelooze menschenhanden en tenslotte blijft ons niets anders over, dan een beetje weemoed over eigen kleinheid en over de veranderlijkheid van ons zwak hart.

Maar als wij openstaan voor de goddelijke waarheid, dan hebben wij daarbij toch iets gewonnen: wij zijn een kleine illusie — over ons zelf — armer, maar een groote levenswijsheid rijker geworden. Wij hebben n.l. geleerd, dat het ons niet past het groote woord „eeuwig" te koppelen aan onze onrijpe menschelijkheid. Elk menschelijk gevoel immers, dat uitsluitend gericht is op het eigen Ik en alleen het eigen geluk zoekt, is tijdelijk en veranderlijk, evenals de wisselende uiterlijke vorm van het Leven, die wel het Leven draagt, maar zelf geen eeuwigheidswaarde heeft.

Eeuwig is het Leven! Eeuwig is de Geest, die alles doordringt! En wij kunnen deze eeuwigheid overal om ons heen beleven, indien wij, hoog boven onze aan de stof gebonden tijdelijkheid uit, den weg weten te vinden tot het wezen der dingen.

Eeuwig is de Liefde, als zij over den bezitswaan heen den geliefden mensch als drager van het leven blijmoedig afstaat aan zijn eigen lotsbestemming.

Eeuwig is de trouw, als zij zich verpandt aan het beste, het hoogste, het edelste in den mensch!

Eeuwig is de vriendschap, als zij niet vraagt, maar onvoorwaardelijk geeft uit de onuitputtelijke volheid van een groot, warm menschenhart!

NATIONAAL-SOCIALISME

NATIONAAL-SOCIALISME EN CHRISTENDOM

II

Wij eindigden onze eerste beschouwing over het nationaal-socialisme met de opmerking, dat het nationaal-socialisme als onverbreekelijke twee-eenheid zijn grond vindt in de gelijkwaardigheid van volk en vaderland, die een gegevenheid Gods is.

Het nationaal-socialisme stelt als hoogste doel aan het leven: het dienen van volk en vaderland. En er is wel niemand, die het daarmede in beginsel niet eens zal zijn. En toch staan velen, die het goed meenen, nog niet naast ons in dezen dienst omdat zij zich afvragen: Is het in overeenstemming met ons christelijk geloof, dat wij ons leven geheel en al in dienst stellen van ons volk en ons vaderland? Wordt daardoor niet te kort gedaan aan het dienen van God? Kortom: zijn christendom en nationaal-socialisme vereenigbaar?

En deze vraag verdient, omdat zij van groot gewicht is, een eerlijk en ernstig antwoord. En dan willen wij direct vaststellen, dat de mensch een tweeledige taak heeft in het leven: in de eerste plaats dient hij zijn persoonlijke verhouding tot God zuiver te stellen en te houden. En onverbrekelijk daaraan verbonden en van volkomen gelijke waarde staat zijn tweede taak: mede te helpen aan den opbouw van een zoo volmaakt mogelijke gemeenschap. Een tweeledige taak, ook in dezen zin, dat het een uit het andere voortvloeit, dat het eerste niet mogelijk is zonder het tweede en omgekeerd. Christus leert ons als eerste en grootste gebod: God lief te hebben boven alles en Uw naaste als Uzelve. Ook daar in die nevenschikking van twee gelijkwaardigheden; ook hier is het eene niet mogelijk zonder het andere.

Immers, onze persoonlijke verhouding tot God komt het duidelijkst tot uiting in ons dagelijksch doen en laten; verwaarloozen wij onzen plicht, staan wij niet als mensch tegenover onze medemenschen, beschouwen wij hen als niet-gelijkwaardigen tegenover wie wij ons dus kunnen gedragen (of liever: mis-dragen) naar eigen believen, dan blijkt daaruit, dat wij het christelijk gebod niet nakomen en dus te kort schieten in liefde tot God. En omgekeerd: is het ons geen ernst met onze goede verhouding tot God, laat het ons in wezen onverschillig, hóé onze Schepper over ons oordeelt, hoeveel te meer zal het ons dan onverschillig zijn, hoe wij ons tegenover de gemeenschap verhouden! Als wij God zelf miskennen, hoe veel te meer zullen wij dan Zijn gegevenheden: volk en vaderland, miskennen!

En nu ligt het liefhebben van God niet alleen maar in het nauwkeurig waarnemen van onze godsdienstige plichten, hoe zeer dit er ook toe kan bijdragen, dat onze liefde tot God zich verdiept. De liefde tot God blijkt uit ons doen en laten in het dagelijksch leven, in de gemeenschap. En wanneer het nationaal-socialisme als hoogste levensdoel stelt: het dienen van volk en vaderland, dan eischt het dus niets meer (maar ook niets minder!) dan het eerbiedigen door de daad van gegevenheden Gods. Daarom vloeit het nationaal-socialisme, veel meer dan vijandig aan het christendom te zijn, daaruit rechtstreeks voort.

Dat het nationaal-socialisme zich verzet tegen het verpolitiekte christendom, dat helaas ook in de kerken is doorgedrongen, heeft totaal niets te maken met de vraag, of het christelijk of anti-christelijk is. Nimmer heeft het nationaal-socialisme den strijd aangezegd aan het christelijk geloof; nimmer ook aan de Kerk; integendeel de eerste bron van het nationaal-socialisme, zoo zegt de Leider, is het g o d s v e r t r o u w e n. Het nationaal-socialisme keert zich alleen tegen het misbruiken van den godsdienst voor politieke doeleinden. En het doet dit in de zekerheid, dat de strijd tegen dit verpolitiekte schijn-christendom, een strijd is in het belang van het christelijk geloof zelf.

Het nationaal-socialisme is in wezen een christelijke levensovertuiging, ook in zijn opvattingen omtrent nationalisme en socialisme. Daarover willen wij weer in een volgend artikel nader met elkander spreken.

Aan de buitenstaanders...

Naast elkaar wonen twee gezinnen. De moeder van het eene gezin klaagt den ganschen langen dag over bonnen; tekort aan thee, koffie, suiker, vet, vleesch en wat al niet. Als haar man thuis komt, moe van een dag harden arbeid, dan hoort hij den heelen avond niets anders dan: koffie, suiker, textiel, bonnen. Bonnen dwarrelen hem door het hoofd tot . . . hij het niet meer harden kan en naar het cafétje op den hoek stapt om te gaan biljarten, om dien wervelwind van bonnen te ontloopen!

De moeder van het andere gezin heeft het soms ook moeilijk. Haar flinke jongens lusten wel wat en haar man komt 's avonds ook thuis met een gezonden honger. Maar hij merkt nu letterlijk niets van „dè bonnen". Altijd zet zijn vrouw hem iets anders voor en altijd weer heeft Vader bewondering voor zijn vrouw, die — dat weet hij heel goed — met heel weinig moet toekomen. Want gehamsterd is er niet, daarvoor was er geen geld en . . . al had men het geld ervoor gehad, het strookte toch niet met hun beginsel. Moeder weet: waaròm het bonnenstelsel. En Moeder weet, dat óók de huisvrouw, al staat zij den geheelen dag in haar keuken, dáár kan meehelpen het nieuwe Europa op te bouwen. Op háár manier: bescheiden en toch onontbeerlijk is zij! Iederen dag weer is een belooning voor haar, wanneer zij de opgewekte gezichten van Vader en de jongens ziet. En Vader voelt zich gelukkig thuis en denkt er niet aan — als zijn werk het in de Beweging toelaat — dit tehuis te ontvluchten.

Dat eene gezin behoort tot de buitenstaanders.

Dat andere gezin is nationaal-socialistisch!

MONTESSORI

De on-waarde voor dezen tijd

„Het Vaderland" van 26 October j.l. meent zijn kolommen te moeten openstellen voor iemand, die klaarblijkelijk een hevig voorstander is van het Montessori-onderwijs. Men gaat zelfs zoo ver in dit onderwijssysteem een heilbron tot zelfstandigheid te zien, immers „het Montessori-kind wil alles begrijpen, n e e m t n i e t s o p g e z a g a a n", aldus de schrijver van het artikel, dat tot opschrift draagt: De waarde van het Montessori-onderwijs voor dezen tijd.

Het een en ander willen wij beschouwen, niet uit onderwijskundig oogpunt, daar dit o.i., wat het Montessori-onderwijs betreft, een secundaire aangelegenheid is, doch uit den gezichtshoek, die het verloop van juist dit tijdperk voor ons vrijmaakt.

Het Montessori-onderwijs, dat de leerstelling huldigt, dat een kind reeds een individu is en als zoodanig ook dient te worden behandeld, laat het aan het kind zelf over, zijn leerstof en -vakken en -tijd naar eigen inzicht te verdeelen. Het inzicht van het kind dus, de wereld van het kind. Geheel logisch ziet het Montessori-onderwijs volgens zijn gedachtegang in deze wereld van het kind op de eerste plaats de vrijheid. De ongerijmdheid hiervan springt al onmiddellijk in het oog, wanneer wij vaststellen, dat het kinderbegrip van vrijheid meestal is een vrijheid-van-iets, het losmaken dus. Losbandigheid ligt maar één stap verder. Trouwens, het gaat niet aan de kinderen een deel van de leiding, die zij behoeven, waar zij zelf om vragen, op de eigen smalle schouders te leggen. Wij kweeken hiermede, figuurlijk gesproken, geen breede schouders, maar hang-schouders, die nooit meer recht zullen groeien, omdat zij, ontijdig en ondeskundig zijn belast. Letterlijk komt het hier op neer, dat deze kinderen onuitstaanbare wijsneuzen worden, die „alles willen begrijpen en niets op gezag aannemen". Hun is dus het lot beschoren, òf alwetender te moeten worden, dan alle geleerden van verleden en heden tezamen, òf vrijwel tegenover alle verschijnselen afwijzend te staan. Dat is de consequentie van deze werkelijk dwaze opvattingen.

Het is typisch kinderlijk-onrijp, niets op „gezag te willen aannemen" (dat is gelooven in zijn ruimste beteekenis), terwijl er tusschen hemel en aarde duizenden dingen zijn, die wij met ons verstand en onze kennis niet kunnen begrijpen.

Lijnrecht staan deze leerstellingen ook tegenover het begrip discipline, waar Montessori-volgelingen klaarblijkelijk niets van „begrijpen", dus afwijzend tegenover staan. De algeheele liberale misvatting van dit en dergelijke begrippen bestaat nog steeds. Niets, maar ook niets, begrijpt de schrijver van den zoogenaamden nieuwen tijd en de redactie van „Het Vaderland", die volgens den kop boven het artikel, in Montessori nog een waarde voor (juist!) dezen tijd wil zien, geeft blijk ook nog steeds niet tot het wezen ervan te kunnen doordringen. Discipline is het, wat onze jeugd noodig heeft. Discipline en leiding. Niet tot het hyper-individualisme van Montessori, maar tot gemeenschapszin en het aannemen op gezag van volgroeide menschen, die het beter weten en kunnen weten.

Deze Montessori-theorieën dienen zoo spoedig mogelijk te verdwijnen om den martelgang van het onwrichte kind, dat wereldvreemd in dezen tijd van revolutie staat, niet noodeloos te verlengen, doch het zoo spoedig mogelijk in de juiste banen te leiden.

Aan mijn vrouw

Zwaar is Uw last, maar schoon ter schouder;
Eerst mijn kroost, dan mijn kruis.
Jaren gaan snel, doch geen hart wordt ouder,
Liefde in Uw heerlijk huis.

RENé DE CLERCQ.

N.S.V.O.-NIEUWS

INSTALLATIE N.S.V.O. TE ARNHEM

De 26ste October j.l. was voor de N.S.V.O. in Arnhem een groote dag. De Landelijk Leidster heeft de leden van de N.S.V.O. aldaar geïnstalleerd.

Er is in de afgeloopen maanden hard gewerkt en het ledenaantal loopt reeds in de honderden en groeit gestadig. De zaal van het kringhuis was dien Zaterdagmiddag bijna te klein, waaruit de goede opkomst bleek.

De bijeenkomst werd geopend door de kringleidster, kam.ske Schlimme.

Als spreker trad op kam. Van der Roer, geen onbekende voor ons! Hij koos als onderwerp: het beeld van de Moeder en vergeleek dit met een film, die psychologisch zoo zuiver weergeeft wat we allen voelen in dit betrekkelijke woord, hetzij dat we 't zelf zijn, hetzij dat wij aan onze eigen Moeder denken. Het verband tusschen huis en Moeder is dan ook zoo innig, dat de vrouwen in den nationaal-socialistischen staat er in de eerste plaats rekening mee moeten houden.

De heele emancipatie, door het democratisch beheer tot iets wanstaltigs gemaakt, moet er uit en dàn pas, als de vrouw terug is in haar gezin, in haar eigen werk en leven, als diep uit haar hart zij zich werkelijk weer geeft, zooals zij is, dàn pas is het voor den man en vader ook mogelijk om mede te strijden voor het nationaal-socialistische ideaal.

Kam Van der Roer gaf vervolgens een uiteenzetting van het zinnebeeld van het N.S.V.O.-speldje. De schaal moet het gloeiende vuur, dat van ons af straalt, beschermen tegen slechte invloeden van buitenaf, hoewel onze innerlijke gloed daarentegen niet ver genoeg kan schijnen. De drie takken, waarop de schaal rust, vergeleek spreker met het symbool: geloof, hoop en liefde, die altijd samen gaan. En vooral de liefde is zoo iets teers en schoons, dat wij dit wel heilig zouden mogen noemen.

Wat is heilig? Heilig is dat, wat het volle zonlicht kan verdragen en dus is de wèrkelijke liefde iets heiligs.

N.S.V.O.-DEVENTER WEERT ZICH

De eerste openbare inzameling voor de „Sociale Zorg" is gehouden op 26 October j.l. te Deventer.

Klokslag 9 uur gaan de kameraadskes, bijgestaan door de zwarte soldaten van Mussert, gewapend met inzamelingsbussen, huis aan huis de Deventer-burgerij langs om hun bijdrage te vragen voor dit menschlievende doel. Velen geven, doch ook nog veel deuren blijven gesloten. Vooral in de arbeiderswijken wordt gegeven, soms 1 cent, maar dit is ons meer waard dan het dubbeltje of kwartje van de rijken, die, toen er voor de Joden werd gevraagd, met guldens en rijksdaalders smeten.

Blij verrast kijken kameraadskes, als er spontaan een rijksdaalder in het busje gaat. Ja, sommigen ontvangen een gift van f 10.—.

't Is koud op dien dag; de handen tintelen, maar warm van binnen, gesterkt door den geest van het nationaal-socialisme, gaat men verder van de eene grens der stad naar de andere. Op de Zaterdagmiddagmarkt is het druk. Zelfs een propaganda-geluidswagen ontbreekt niet. Jeugdstormers, kameraadskes en kameraden uit Apeldoorn, Twello en Zutphen worden niet moede, mede te helpen.

Als eindelijk allen weer in het kringhuis bijeen zijn om een welverdiende heete kop koffie te drinken, komen er heel wat verhalen los. Er wordt verteld, hoe mijnheer Van Doornick (die een ingezonden stuk in de krant schreef, waarin hij de Deventer burgerij aanmoedigde, alleen aan de tot dusver bestaand hebbende instellingen te geven) zeide, alleen aan het crisis-comité te geven.

Weldra zal er geen crisis-comité, een democratische instelling bij uitstek, meer zijn. Dan kennen ook wij, in den Nederlandschen nationaal-socialistischen staat, de Winterhulp!

ZOO ZIJN ER!

Een kameraadske uit Baarn, die een hoogen leeftijd moet hebben bereikt (zij spreekt n.l. over: mijn leeftijd!), wil haar steentje ertoe bijdragen, om haar volksgenooten — in 't bijzonder de zuchtende huismoeders — een lichtpuntje te laten zien en doet dit op de volgende manier:

DE VROUW-ZONDER-RICHTING:

Hoe kan een vrouw in deze dagen
Haar levenslot gelaten dragen:
Het is een rommel in mijn kasten
Van al die distributie-lasten!
M'n keukenkast staat vol met zakjes
En al die kleine ongemakjes!
Je krijgt zoo weinig maar van alles,
Wat bovenal met thee 't geval is!
Met suiker kom ik ook niet toe
En boter weet ik héél niet hoe!

DE NATIONAAL-SOCIALISTE:

Och, kind! er zijn wel and're plagen,
Dan waar jij over loopt te klagen!
Kijk maar eens rond — naar and're menschen;
Dan hebben wij nog niets te wenschen!
Wees dankbaar voor het vele goede:
Je kunt je huisgezin nog voeden.
Als er geen vleesch te krijgen is,
Dan doe je 't zonder aan den disch!

DE VROUW-ZONDER-RICHTING:

Maar mijn textielkaart, denk eens aan,
Waar nog zoo weinig punten staan!
De linnenkast moet aangevuld,
Wat jij toch ook wel weten zult!
Terwijl 'k een mantel of japon
Nog best er bij gebruiken kon!
Je geeft toch toe: het is een feit,
We leven in een naren tijd!

DE NATIONAAL-SOCIALISTE:

Ik zie het als een mooie taak,
Wij leefden vroeger toch maar raak.
Of vind je, dat we in vroeger jaren
Zoo spaarzaam en zoo zuinig waren?!
Dat moet de nood ons nu weer leeren:
Een oude deugd komt weer in eere!
Wees dankbaar voor je volle kasten
En worstel door de kleine lasten
Zoolang het nog niet slechter wordt —
Dan komen wij nog niet te kort!

Wie durft beweren, dat dit kameraadske ongelijk heeft, wanneer zij zich niet overgeeft aan de pessimistische buien, waaraan zoo vele vrouwen thans lijden?

Zij schrijft ons nog:

„Onze strijd voor ons ideaal heeft mijn hart verjongd; ik voel mij gezonder en veerkrachtiger dan tien jaren geleden!"

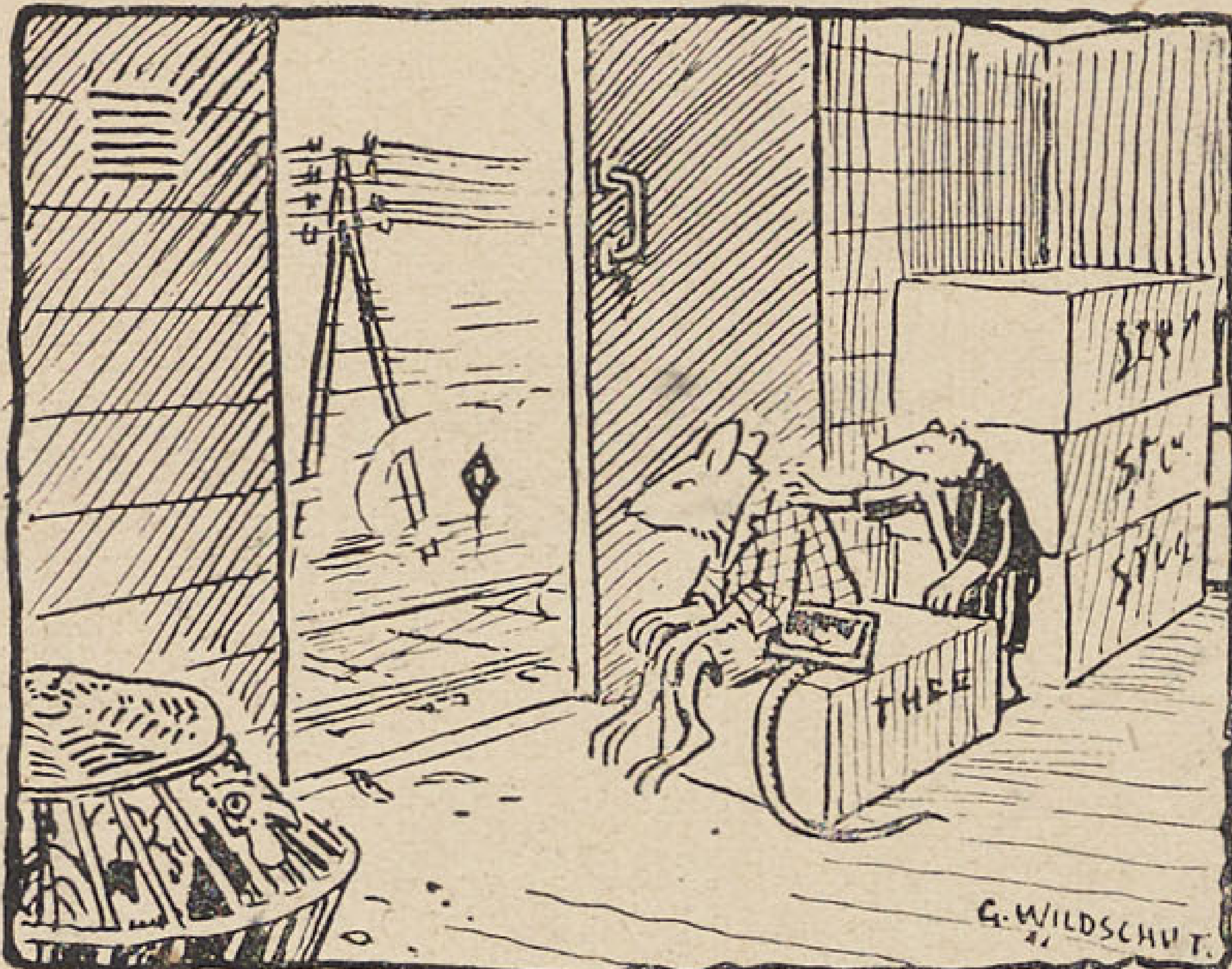
Hierop hebben wij maar één, krachtig antwoord:

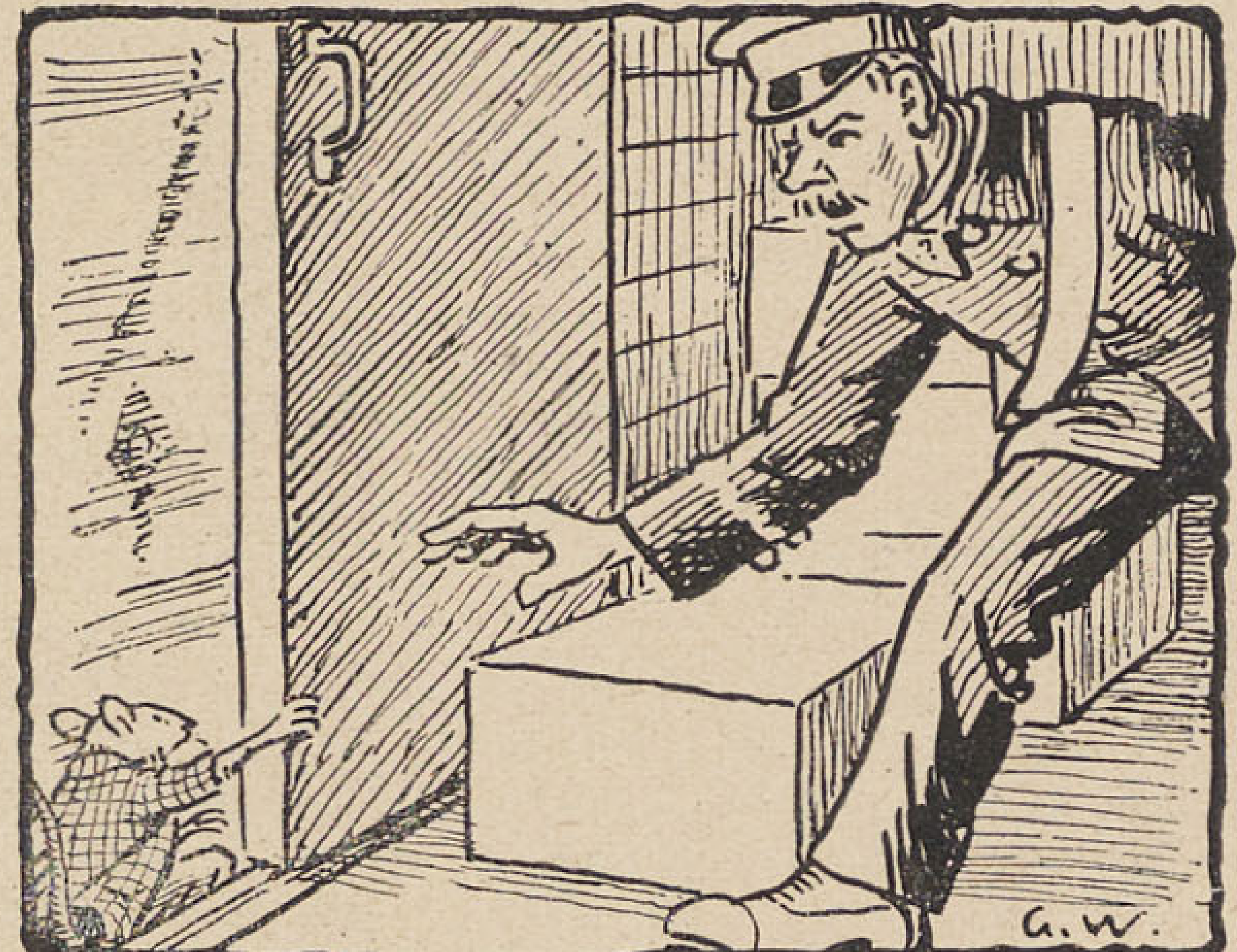
Hou-Zee, kameraadske!

Alle verslagen en mededeelingen de N.S.V.O. betreffende, moeten vanaf heden worden gezonden aan: Kamske H. Eskens

Thorbeckestraat 19
Leiden

MOL ZWARTPELS EN RAT KNAAGTAND

13. „Vriend", sprak de Mol, „deze reis is te gevaarlijk voor een onbesuisd heerschap als jij, ik ga met je mee."

Dát was vriendschap en Rat Knaagtand kreeg er tranen van in zijn oogen. Geroerd gaf hij Zwartpels een poot en samen tuurden ze nu naar buiten.

„Wat is de wereld toch groot," peinsde Mol, „inderdaad, het is nuttig om alles wat je in boeken leest, ook eens met eigen oogen te zien."

„Waar gaan de heeren naar toe," vroeg de haan vanuit de mand.

14. Zwartpels zweeg bescheiden, maar Knaagtand vertelde haarfijn wat er te gebeuren stond en wat voor voorname boodschap hij had.

„Zoo, zoo," zei de haan, „inderdaad erg gewichtig. Dan reizen we samen tot de stad, en daar moet u de boot nemen. Zooals u wel zult weten woont de fee in een groot bosch aan de rivier. Ik zelf ga met mijn kippen naar de Hoendertentoonstelling. Komen natuurlijk met de eereprijs terug. Kukeleku." Daar begonnen de kippen door elkaar te ratelen dat hooren en zien je verging en de conducteur vanuit zijn hokje in de wagen even kwam kijken. Daar zag hij Zwarpels en Knaagtand voor de geopende deur zitten.

Nederl. Oost-Indië

Nu alle contact tusschen Indië en het Moederland verbroken is, nu zoovelen ginds en hier verstoken zijn van ieder bericht over den geliefden man, zoon of broeder, over de dochter en de kleinkinderen, over hen, die eens den roep, welke uitging van het door de eeuwen heen zoo nauw met ons verbonden tropenland, volgden en zich daar ver over de zeeën een bestaan schiepen voor zich en het gezin, nu voelen wij eens te meer wàt Indië, òns Indië, voor ons beteekent.

Kènt gij Indië? Kent gij ons kostbaar overzeesch bezit daar in het verre Oost-Azië, dat, zooals Multatuli zong, „zich slingert als een gordel van smaragd rond den evenaar"? Kent gij die reeks van prachtige eilanden, groot en klein, zich uitstrekkend van West tot Oost, van Azië tot Australië, in wijden boog in den eeuwig-deinenden oceaan, om boven het nog niet ontwaakte Nieuw-Guinea uiteen te spatten in de ontelbare groene tuinen der Molukken, die als groote, stille lotusbladeren in de brandende zonnehitte op den zeespiegel liggen te droomen?

Kent gij ons Nederlandsch-Oost-Indië, waar de hemel blauwer is en de zee dieper; waar de zon feller brandt en het maanlicht witter blinkt; waar het water sneller vliedt, de wind inniger ruischt, de sterren fonkelender schijnen en de bergen geheimzinniger lokken in de wazig-blauwe verten, dan in het laag-omwolkte, koele Europa?

Bevoorrecht zijn zij, die den voet hebben gezet op dien overvloedigrijken, vruchtbaren bodem; die hebben aanschouwd de verheven majesteit dier trotsche en geweldige natuur; die hun beste levensjaren daar mochten doorbrengen, om hun werklust en ijver in dienst te stellen van de ontwikkeling van dat veelbelovende land, dat zonder de Westersche daadkracht en hulp nooit zou zijn ontwaakt uit den eeuwenlangen slaap, waarin het van de vroegste tijden af verzonken lag.

Hoe scherp treft, na zijn Tropische jaren, den in het vaderland teruggekeerde de sterke levensdrang, de nooit eindigende strijd om het bestaan, het nimmer aflatend streven naar verbetering van het bewegelijke Westen! Hier wordt hij weldra weer — als voorheen — gegrepen door den steeds draaienden molen van wisseling en vernieuwing, die het rustelooze Westen, in zijn matelooze begeerte naar welvaart, tusschen de wentelende steenen van vraag en aanbod, fijnmaalt. Hier wordt hij weldra — als voorheen — opgenomen in den maalstroom van het voortstuwend leven, dat geen rust kent en geen bevrediging zoekt; waar men op elke trap van beschaving en ontwikkeling vraagt naar méér en steeds tracht het levenslot te verbeteren, maar... dan ook bereid is daarvoor de uiterste krachten in te spannen en te werken voor hetgeen men bereiken of vergaren wil.

Eerst staat hij wat verdwaasd aan den kant en ziet verwonderd toe. Want hij komt uit het Oosten....; uit dat uitgestrekte gebied, waar in

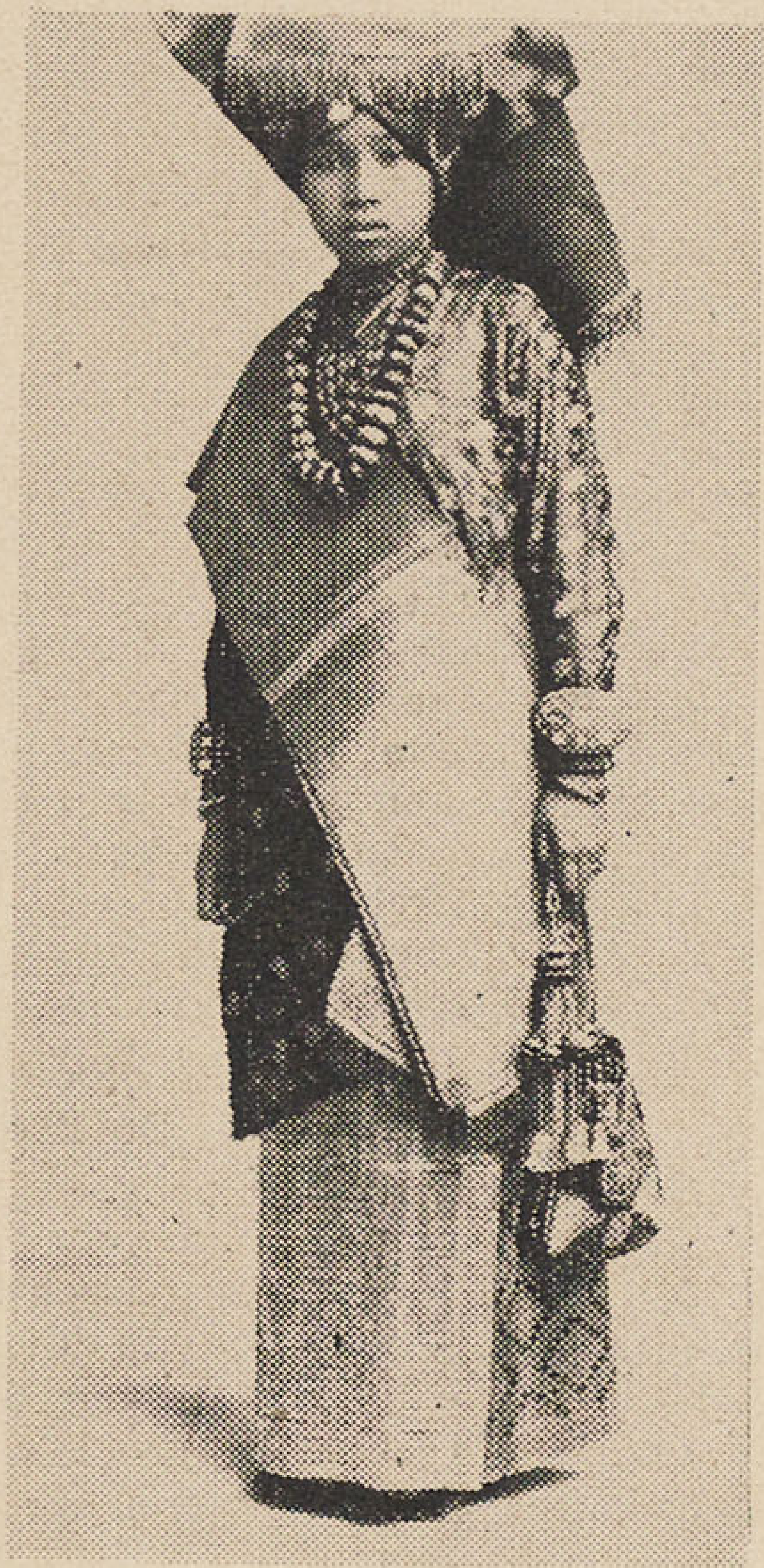
veelheid van vormen, in tallooze schakeeringen, de ontwikkeling der onderscheidene deelen zich openbaart. Hij komt uit dat wondere droomenland, dat voor hem werd: de volle werkelijkheid; waar zijn Westersche arbeid een onbegrensd terrein vond, zijn Westersche energie een onbegrensde mogelijkheid! Waar twee maatschappelijke stelsels zich naast elkaar ontwikkelden: het Westersche en het Oostersche; elk drijvend op eigen volksche cultuur, elk stoelend op eigen wortel, doorééngestrengeld, maar nooit vergroeid tot één organisme; echter zóó innig met elkaar verbonden, dat zij tezamen in staat werden de volken op te heffen uit den primitieven staat van het natuurleven aan den éénen kant, om grootheid en macht te verleenen aan het leidend Moederland aan den anderen kant, dat voor die grootsche taak zijn beste zonen en dochteren zag uittrekken als pioniers naar het met moeite verworven kostelijk eilandenrijk.

HET BERGMEER LAOET TAWAR BIJ TAKENGON (ATJEH). — Midden in de Gajolanden. (Uit het merennummer, uitgegeven door de „Officieele Vereeniging voor Toeristenverkeer in N.I." — Batavia).

(Foto-archief H.N.D.)

Hij komt uit het Westersche Indië: daar bouwden de voorgaande geslachten de groote steden, als in Europa, met de meest moderne gemakken, het reusachtige verkeer in de geasphalteerde straten, de luchtige scholen, de enorme handels- en bankhuizen, de vele groote winkels met de uitgezochte uitstalkasten, de dans- en concertzalen, de schouwburgen en filmpaleizen; daar schalt de radio door de stilte van den Tropennacht, terwijl de electrische lichten de diepe duisternis doorboren; daar denderen de zware locomotieven de stations binnen, terug van hun snelle vaart over de kunstmatig overbrugde ravijnen, over de slingerende bergwegen op hun nachtelijken rit.

1. Vrouw uit Pajoekoembo
(Foto-archief H.N.D.)

Hij komt uit het Oostersche Indië: daar begint buiten de stad het eeuwige land; daar heerschen in verschillende streken middeleeuwsche toestanden, daar huldigt men de gebruiken der voorvaderen uit het jong-steenen tijdperk, zich streng houdend aan den adat, die menigmaal belemmerend werkt op ontwikkeling en vooruitgang, langzaam onder buitenlandschen invloed ontstaan. Naast elkaar treft men in dit immer weer verrassende land: de Westersche beschaving der intellectueelen in haar verfijnste vormen; de barbaarsche gewoonten der zwervende boschbewoners, die zonder ingrijpen der Europeesche bestuurders tot ondergang gedoemd zouden zijn. En overal ziet men de langzaam voortgeschreden en nog steeds voortschrijdende beschaving in alle stadia, in allerlei graden.

Zoo gaf het Westersch vernuft den inheemschen volkeren, die zuchtten onder de dood en verderf brengende natuurkrachten, de middelen om deze te stellen in dienst van den denkenden mensch: zoo werd het misgewas voorkomen, de uitbundige watervloed binnen de perken gehouden, het noodige besproeiingswater aangewend, de vulkaanstroom geleid; zóó werden de natuurkrachten beheerscht, dat de verschrikkingen van het primitieve leven erdoor werden afgeweerd.

Hij komt uit dat geheimzinnige land, waarvan hij den geest misschien eenigszins heeft begrepen, de onbewogen rust aangevoeld, de geheimnisvolle atmosfeer ingeademd; uit het land van gelijkmatigheid, waar de Oosterling in volkomen overgave aan zijn lot tevreden is met wat Allah hem op den dag van heden geeft, niet denkt over den dag van gisteren, die immers voorbij is, en geen belang stelt in den dag van morgen, die komen zal, zooals Allah het wil; waar de Inlander, in de koelte van den eeuwenouden waringin zijn strootje rolt in zalig niets-doen en peinst over de vele vreemde gewoonten van zijn blanken heer, welke hij gelaten aanvaardt.

Hij komt uit het statische Oosten, dat nimmer het dynamische Westen zal verstaan....

Hij is één der pioniers, die Indië grootmaakten.

Het onmetelijk gebied, door de werklust en ondernemingsgeest van het Nederlandsche Volk aan alle zijden aangegrepen, toen Nederland zich zijn roeping bewust werd in het midden der 19de eeuw en begreep, dat het een zedelijken plicht te vervullen had tegenover het land, waaraan het rijkdom, eer en aanzien ontleende, werd tot bloei en ontwikkeling gebracht door de stuwende kracht van het Westen. De volksche energie schiep daar in het verre Aziatische gebied, met een zorgvuldig opgeleid bestuurs-apparaat, een model-kolonie, die volgens het oordeel der beschaafde volkeren Nederland aan de spits stelt en een eereplaats doet innemen in de rij der koloniseerende mogendheden.

Boekbespreking

„Aan den grooten weg" door Ina Boudier—Bakker. Uitgave van N.V. van Kampen & Zoon, Amsterdam.

„Aan den grooten weg", geeft de geschiedenis van twee eens bloeiende pensions, die in den zomer veel gasten herbergden, maar die langzaam maar zeker verloopen, omdat een groote verkeersweg, die aangelegd wordt, alle bedrijvigheid op het gebied van hotels en restaurants naar zich toetrekt.

Mevrouw Boudier—Bakker beschrijft ons den levensgang van de eigenaresse van „Welgelegen", mevrouw Sondaal, die te samen met haar kleindochter, de knappe Corrie Sondaal eerst een wanhopigen strijd voert om de concurrentie te kunnen volhouden tegen het er naast gelegen moderner ingerichte hotel „De Roode Leeuw".

Dan komt voor beide concurrenten het noodlottig oogenblik, dat de groote weg wordt aangelegd; Verhagen, de ober uit „De Roode Leeuw" ziet met scherpen blik zijn kans en opent een eigen restaurant aan den grooten weg en beconcurreert daardoor zijn vroegeren chef Lodewig en zijn vrouw Charlotte, die samen „De Roode Leeuw" hebben groot gemaakt.

Tusschen dezen strijd om het bestaan bloeit langzamerhand, en met veel moeilijkheden, die voortvloeien uit hun beider moeilijke natuur, de liefde op tusschen Corrie Sondaal en Bart Lodewig. Corrie Sondaal, een nerveus, overgevoelig meisje met een geweldig doorzettingsvermogen en een scherp verstand, heerscht over Bart, een goeiïgen ietwat tragen jongen met een onwrikbare trouw en een nooit aflatende plichtsbetrachting. Deze verhouding, die eerst berust op een zeker onderling rivaliteitsgevoel, wordt dan doorbroken door Johannes, den grooten broer van Bart, die door zijn zwakke maar gevoelige karakter, indruk maakt op de nog volkomen onbedorven Corrie Sondaal.

Deze Johannes is in den grond van de zaak een tamelijk lafhartige egoïst, die tenslotte uit het leven, waar hij niet tegen op kan, vlucht in een gesticht voor zwakke, lichamelijk en geestelijk misdeelde kinderen, waaraan hij als broeder zijn zorgen wijdt. De schrijfster twijfelt zelf bijna aan de waarde van haar eigen schepping; het eene oogenblik krijgt men het gevoel, dat zij met haar sympathie op den kant van Johannes staat, het andere oogenblik laat zij doorschemeren, dat deze Johannes eigenlijk een zwakkeling en een egoïst is.

Natuurlijk kan een dergelijke persoonlijkheid Corrie Sondaal niet gelukkig maken, omdat dit meisje, bij al haar grilligheid, toch een persoonlijkheid met een vast karakter is. Als Johannes haar in den steek laat, is zij eerst gebroken. Het hotel van haar grootmoeder is verloopen en zij verhuizen naar Utrecht, waar Corrie aan een betrekking krijgt. Bart studeert intusschen in Utrecht in de rechten. Hij vergeet Corrie Sondaal niet, maar heeft, bescheiden als hij is, den moed niet haar nog eens te gaan opzoeken.

Na vele wederwaardigheden vinden beide jonge menschen elkaar dan toch en bouwen samen aan den grooten weg een modern hotelbedrijf op.

Het goede in deze roman ligt hierin, dat Ina Boudier—Bakker ons twee figuren teekent — Corrie en Bart — die door de goede eigenschappen van volharding en trouw hun levensdoel en hun levensgeluk bereiken.

B. d. M.

De rol van het toeval.

Wanneer wij ons ditmaal een oogenblik bezighouden met de vraag, welke rol het toeval in het leven speelt, dan is dat naar aanleiding van de eerste roman van den jongen schrijver Jef Popelier, getiteld „In twaalf uur", een uitgave van H. P. Leopolds U.M. N.V. In dit eerste werk groepeert deze schrijver een reeks gebeurlijkheden in het leven van verschillende menschen rondom het centrale punt, een groot ziekenhuis. Het laat deze gebeurtenissen zich afspelen binnen een tijd van twaalf uur. Op de een of andere wijze komen de personen, als 't ware door hun persoonlijk lot gedreven, tenslotte in de hal van het groote ziekenhuis samen. En de eenvoudige portier Peters, die teveel detective-films heeft gezien en daardoor in spannende oogenblikken „filmisch" reageert, brengt door een noodlottig schot een ontknooping welke voor de betrokken personen gunstig uitvalt.

Wij zullen den lezers omtrent de gebeurtenissen niet wijzer maken; de spanning, die het boek ongetwijfeld heeft, zou er dan aan ontnomen worden.

Wij voelen door het geheele boek aan, dat de schrijver een afschuw heeft van de toestanden, die nòg heerschen bij een groot gedeelte van onze samenleving. Dit wordt bijv. het sterkst tot uiting gebracht door de wijze, waarop hij de walgelijke drinkpartijen schildert in de kroegen, waar de jazz den boventoon voert, waar de individuen bij elkaar komen, die niets anders meer van het leven verwachten dan zich bedrinken en zich door uitspattingen door hun jammerlijk leven sleepen; de armen van geest!

Jammer vinden wij het, dat het slot ons ietwat tè toevallig voorkomt; het is wat goedkoop en doet ons sterk denken aan het onvermijdelijke „happy-end" oftewel „eind-goed-al-goed" van een Amerikaansche detective-film, waarin de „overbodigen" uit den weg geruimd worden en de geliefden tot elkander komen.

Het boek heeft overigens zeer goede litteraire hoedanigheden en wij hebben er ook vertrouwen in, dat deze jonge schrijver zal gaan behooren tot diegenen, die den nieuwen tijd gaan begrijpen en er zich van bewust worden wat hun taak is in den nationaal-socialistischen staat.

te L. en B. d. M.

Zeeuwsche mosselen in 't Russisch!

Het vrouwenhoekje in de „Haagsche Courant" van 5 November j.l. geeft een nuttige beschouwing over de mosselen als uitstekend volksvoedsel.

Er worden dan eenige mosselengerechten opgesomd met namen als: Zeeuwsche clam, chowder, mockturtlesoep, ragout Tholenaise, coquille Iersekoise enz.

Het blad schrijft dan:

„Mocht de huisvrouw nog wat huiverig tegenover al deze vreemdklinkende en onbekende gerechten staan, dan is het 't beste, dat zij haar man ertoe overhaalt eens een specialen mosselen-maaltijd te gaan genieten in de Bijenkorf."

Wij moeten eerlijk bekennen, dat ook wij zeer huiverig staan tegenover al die naar Russisch-Fransch-Engelsch riekende mosselen (men heeft het o.a. over Zeeuwsche.... tsakouska's!) Alleen begrijpen we er uit, dat „Iersekoise" iets met Ierseke en „Tholenaise" iets met Tholen te maken heeft!

Men haalt nog het spreekwoord aan „Wat de boer niet kent, dat eet hij niet". (Men vindt dus al deze uitheemsche in-elkaar-gedraaide namen zelf wat al te gek!) Wij zeggen: de boer is een verstandig mensch; die spreekt zijns Moers taal!

Wie schetst onze nòg grootere verbazing, wanneer wij De Bijenkorf zien genoemd.

Wij keken meteen onderaan het opstel, om te zien of daar misschien stond: advertentie. Niets van dat al.

Wij trekken dus de slotsom, dat het Vrouwenhoekje van de „Haagsche Courant" èn het „zuiveren" der Nederlandsche taal dient èn het knechtje is van het Jodenmagazijn De Bijenkorf.